



Lifelong
Learning
Programme



<http://www.geothnk.eu/>

Εκπαιδευτικό σενάριο

**Καραντζά Φωτεινή, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια ΔΠΜΣ
Γεωπληροφορικής ΣΑΤΜ ΕΜΠ**

GEO THINK

Semantic pathways for building
a spatially-thinking society

Project Number - 543451-LLP-1-2013-1-GR-KA3-KA3MP

Τίτλος εκπαιδευτικού αντικειμένου

Αντιληπτική εικόνα του αστικού
περιβάλλοντος

Αποσαφήνιση εννοιών

Τι είναι ο αστικός χώρος;

Αστικός ή πολεοδομικός χώρος (Οικονόμου Δ.,2012)

ο χώρος που καταλαμβάνουν οι πόλεις με τη γεωγραφική έννοια των τελευταίων) . Ωστόσο, μερικές φορές οι όροι «αστικός» ή «πολεοδομικός» χώρος χρησιμοποιούνται με ευρύτερη έννοια, ως ισοδύναμοι του οικιστικού χώρου στο σύνολό του.

Τι είναι αντίληψη;

Αντικείμενο συστηματικής μελέτης

Σύμφωνα με τον T. Reid (1785), αντίληψη είναι όλες εκείνες οι **εμπειρίες** που συνδέονται με **εξωτερικά ερεθίσματα του περιβάλλοντος**.

Η αίσθηση αντίθετα, είναι εσωτερική εμπειρία του οργανισμού που δε συνδέεται με κάποιο εξωτερικό αντικείμενο.

Η αντίληψη είναι το προϊόν μιας γνωστικής διαδικασίας που συνδέει την εκάστοτε οργανική εμπειρία με τον εξωτερικό κόσμο.

Π.χ. Ένα φωτεινό σημείο στον ορίζοντα είναι μία αίσθηση. Όταν όμως «καταλάβουμε» ότι πρόκειται για ένα άστρο ή μια πυγολαμπίδα π.χ., τότε γίνεται αντίληψη.

Περαιτέρω διερεύνηση

Gregory, Richard (1987), Perception , Zangwill, σελ. 598– 601

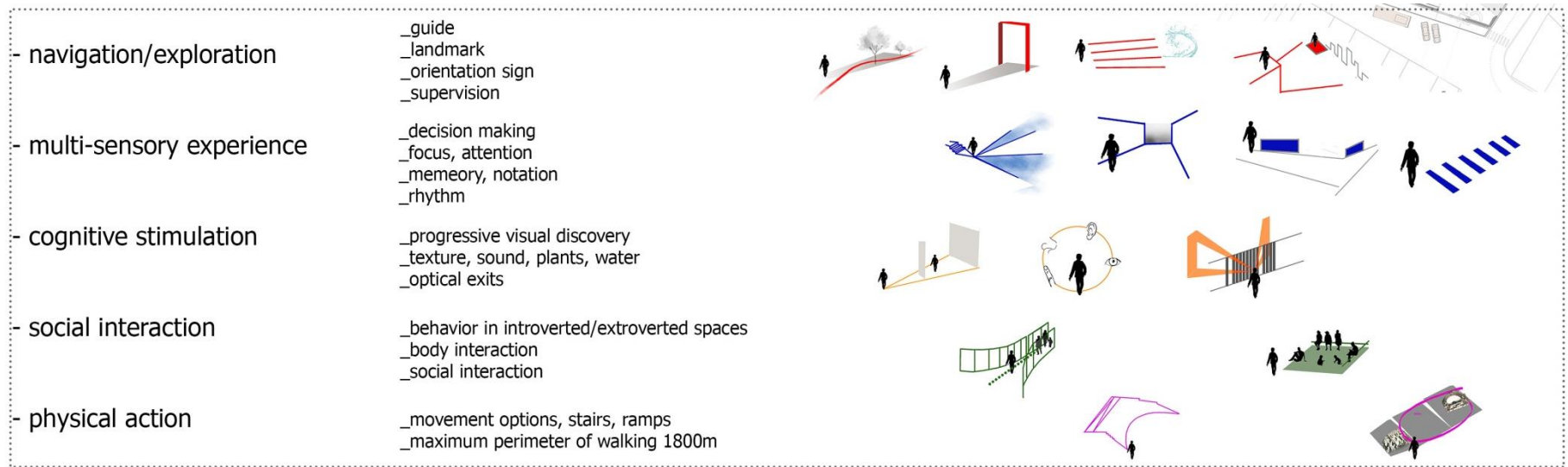
John H. Krantz(2000), Experiencing Sensation and Perception, Ph.D. Hanover College

Πρωτόπαπας Αλ.(2004), Η κατασκευή των εμπειριών από τον εγκέφαλο, Ινστιτούτο
Επεξεργασίας του Λόγου

Paul Rodaway, (1994), Sensuous geography, London and New York Poutledge, (σελ. 10)

Πώς βιώνεται τον αστικό χώρο;

Εικόνα 1: Σκιτσάκια τα οποία απεικονίζουν τη βιωματική εμπειρία ενός χρήστη στον αστικό χώρο



Πηγή: Kondyli Vasiliki, 2014

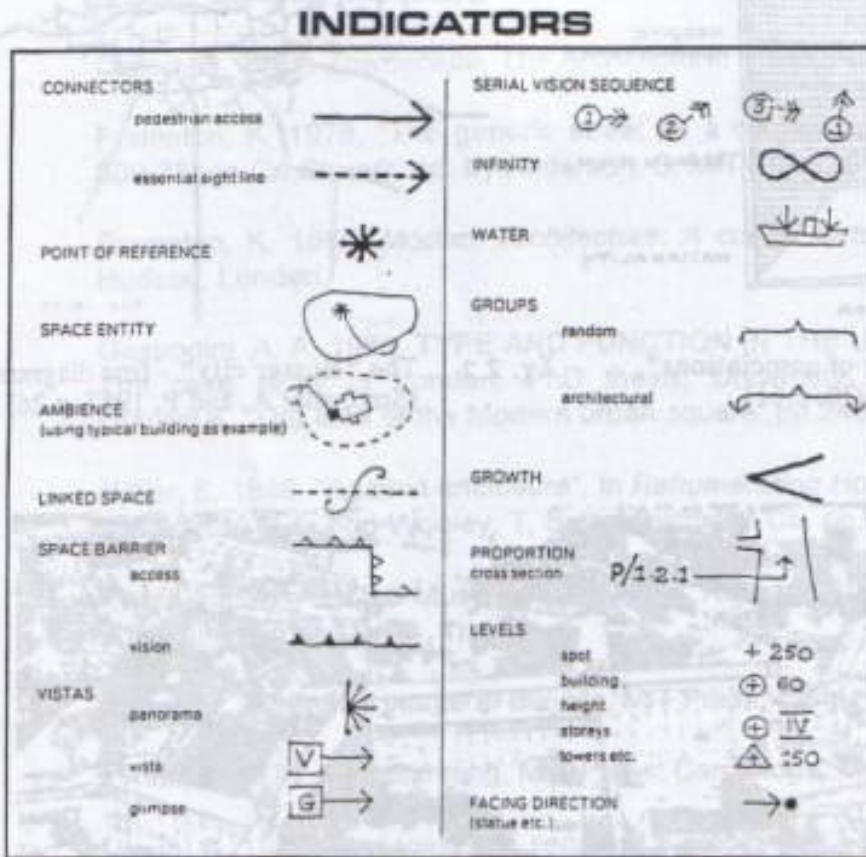
Αντιληπτική Συστηματική Ανάλυση του αστικού χώρου δεκαετίες 60, 70

Σχολή

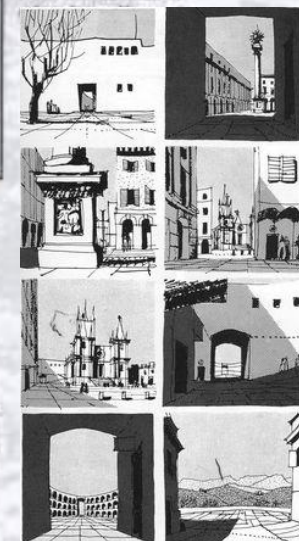
Περιβαλλοντικής Ψυχολογίας

Gordon Cullen: Οπτική αντίληψη και οργάνωση του αστικού χώρου 1961

Visual Survey of urban space



Gordon Cullen, final study carried out for Alton in an attempt to create his own system of urban analysis which he



σειριακή αντίληψη
 θέα από και προς ένα χώρο
 η έννοια του vista stopper
 η σχέση 'εδώ-εκεί'
 η διαφορετικότητα
 το απρόοπτο κλπ



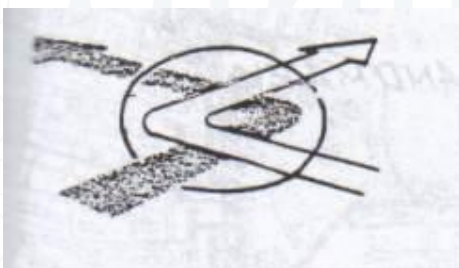
Footnotes

- 1 Scales and indicators are only to be used where the interpretation of a plan could reasonably be in doubt. This obviously depends to some extent on the type of person who is going to read the plan.
- 2 The notation assumes the continued existence of standard planning symbols and that is why they are not publicised.
- 3 The author reserves the right to add, alter, rescind any Notations or pattern of Notations as the series progresses.
- 4 It may be said that all this information could be gained more simply by a photograph or a visit. But the purpose of the Code is mainly to explain what is not built - what is intended.

Αντιληπτική Συστηματική Ανάλυση του αστικού χώρου δεκαετίες 60, 70



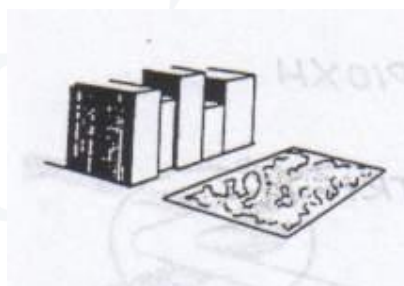
α. Διαδρομές - paths



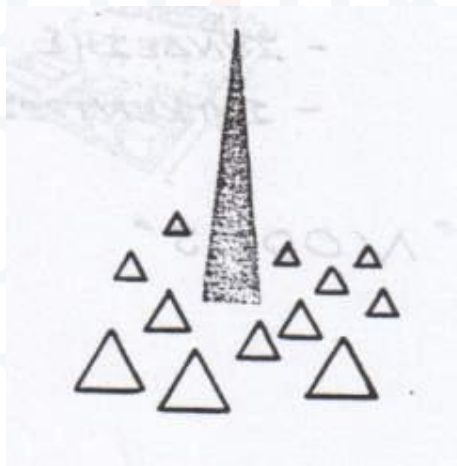
γ. Στρατηγικά σημεία - nodes



δ. Περιοχές - districts



β. Όρια - edges



ε. Τοπόσημα - landmarks

Σχολή

Περιβαλλοντικής
Ψυχολογίας

*Kevin Lynch: Οπτική
αντίληψη και οργάνωση του
αστικού χώρου 1960-1970*

Environmental Images

Αντιληπτική εμπειρία του περιβάλλοντος

1960 + μετά: Η ανησυχία για την ποιότητα και τελικά την αισθητική αξία των σύγχρονων πόλεων κατευθύνει την έρευνα στην σχέση ‘άνθρωπος και περιβάλλον’

Ζητούμενο: *Ο χαρακτήρας της αντιληπτικής εμπειρίας*

- Ερεθίσματα – αντίδραση (stimulus – response)
- Η έννοια των νοητικών σχημάτων (mental schemata)
- Αναγνώριση των ερεθισμάτων (assimilation and accommodation of experience, προσέγγιση αναπτυξιακής ψυχολογίας J.Piaget)



Αρχιτεκτονικές και πολεοδομικές προσεγγίσεις

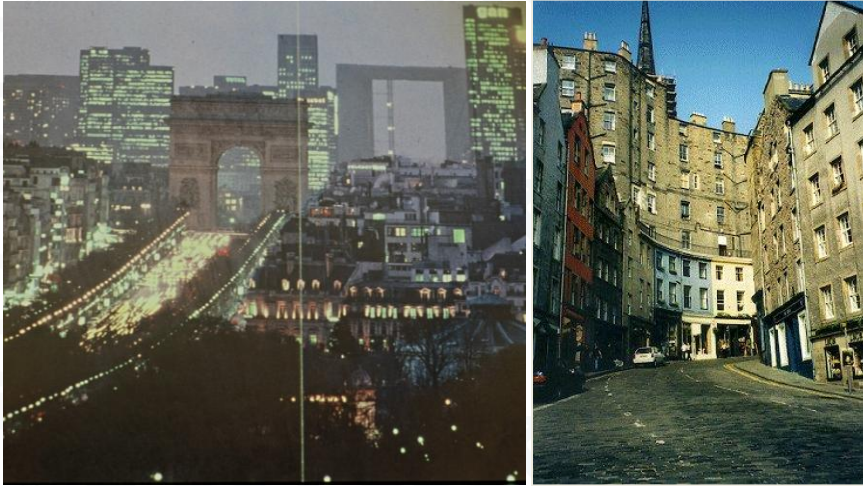
- η ανάγκη για αναγνωσιμότητα (K. Lynch)
- η ανάγκη για ενδιαφέρον και ποικιλία (G. Cullen)
- η ανάγκη για προσαρμογή στον άνθρωπο (A. Rapoport)
- η ανάγκη για ισορροπία μεταξύ ηρεμίας και έντασης (P. Smith)
- η ανάγκη για πολυπλοκότητα (C. Rowe)

Στόχος του σχεδιασμού:

- η ανάδειξη της ταυτότητας των στοιχείων του περιβάλλοντος
- η καθαρότητα των περιβαλλοντικών μορφών
- Εργαλεία των ερευνών: συνεντεύξεις, νοητικοί χάρτες (mental maps)

Παραδείγματα με βάση τη θεωρία του Cullen

Σειριακή αντίληψη



Vista stopper



Παραδείγματα με βάση τη θεωρία του Cullen

Περίκλειστος χώρος



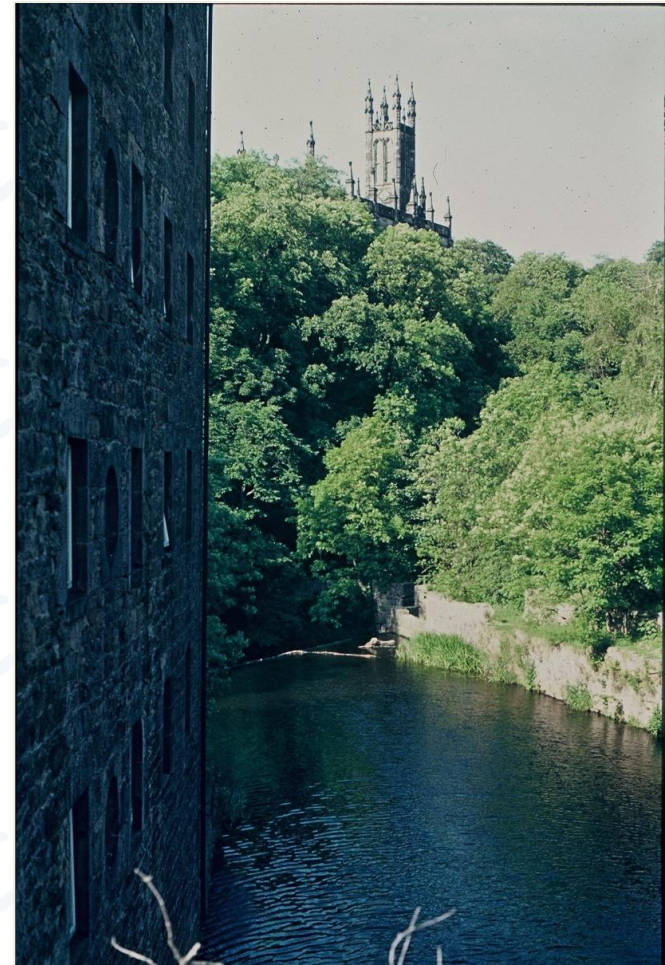
Υφή



Αποόπτο



Η αίσθηση του εδώ και του εκεί



Επανάληψη και έξαρση



Τονισμός χρήσης

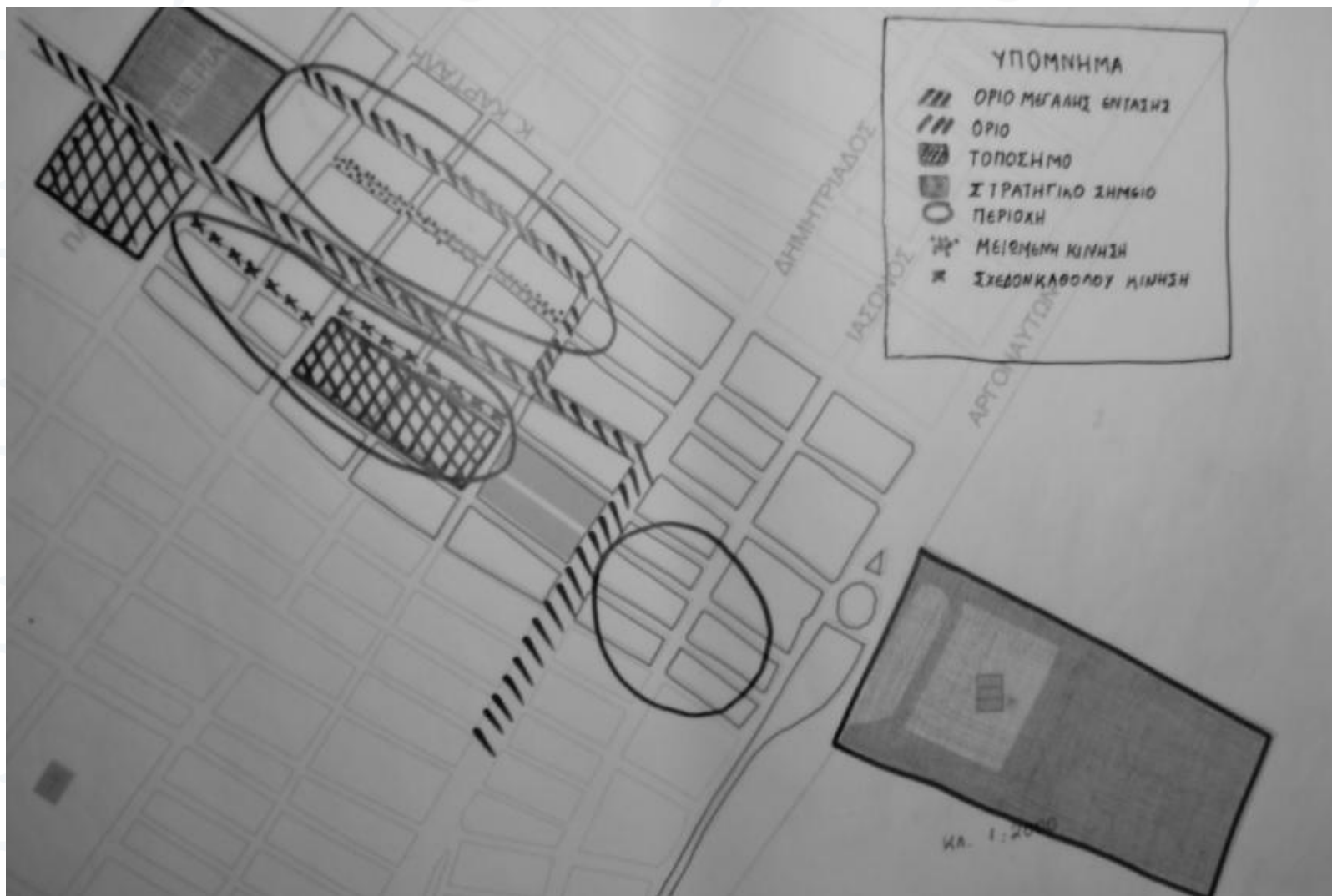


Διερεύνηση για Σχολή Περιβαλλοντικής ψυχολογίας

- http://www.laboratoriorapu.it/LPU_sito/download/Materiali_Papers/02_b_08.03.26_Lynch-anthology.pdf
- http://interactive.usc.edu/blog-old/wp-content/uploads/2010/08/Image_of_the_City.pdf
- <http://www.csiss.org/classics/content/62>
- <http://www.rudi.net/books/13105#>
- An example
http://www.heritagecouncil.ie/fileadmin/user_upload/Presentations/Planning/LCA_Training_09-09/Grainne_Shaffrey_LCA_Presentation_09-09.pdf

Παραδείγματα νοητικών χαρτών

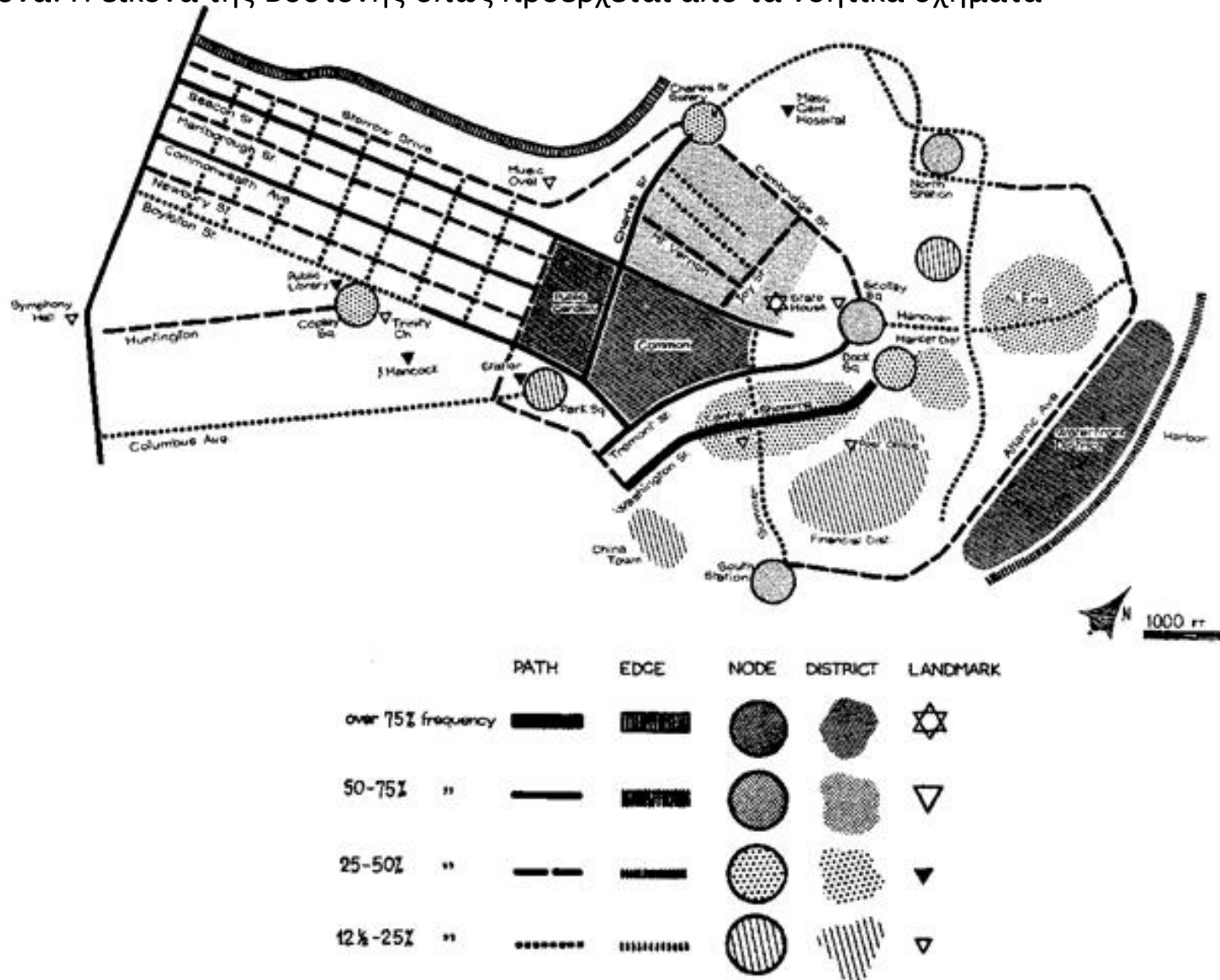
Εικόνα 1 : Η εικόνα ευρύτερης περιοχής του λιμανιού του Βόλου όπως προέρχεται από τα νοητικά σχήματα



Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Παραδείγματα νοητικών χαρτών

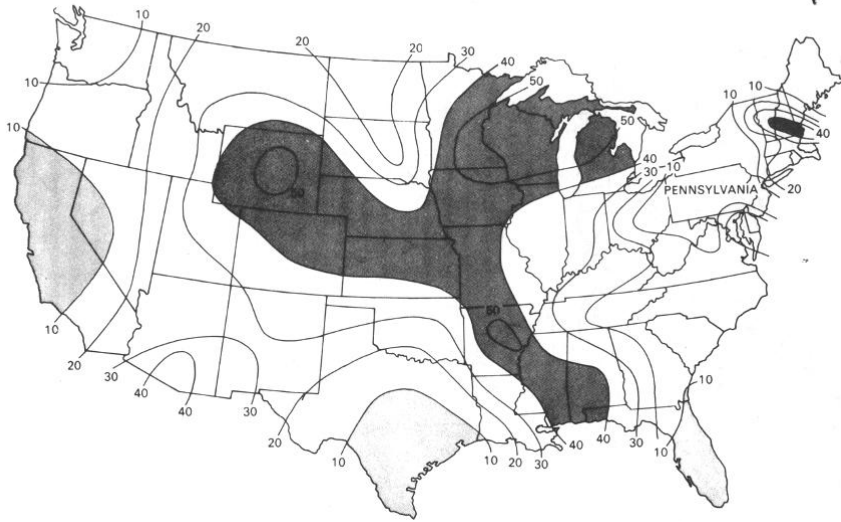
Εικόνα: Η εικόνα της Βοστώνης όπως προέρχεται από τα νοητικά σχήματα



Πηγή: Lynch, 1960.

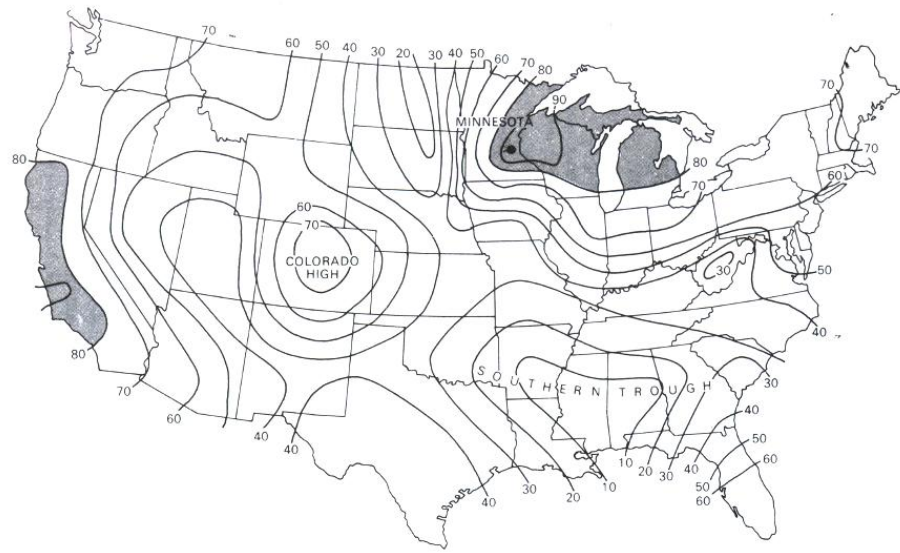
Παραδείγματα νοητικών χαρτών

Εικόνα 1 : Επιφάνεια την οποία αγνοούν από την Πενσυλβάνια



Πηγή: Gould and White 1986

Εικόνα: Επιφάνεια την οποία αγνοούν από την Μινεσότα



Πηγή: Gould and White 1986

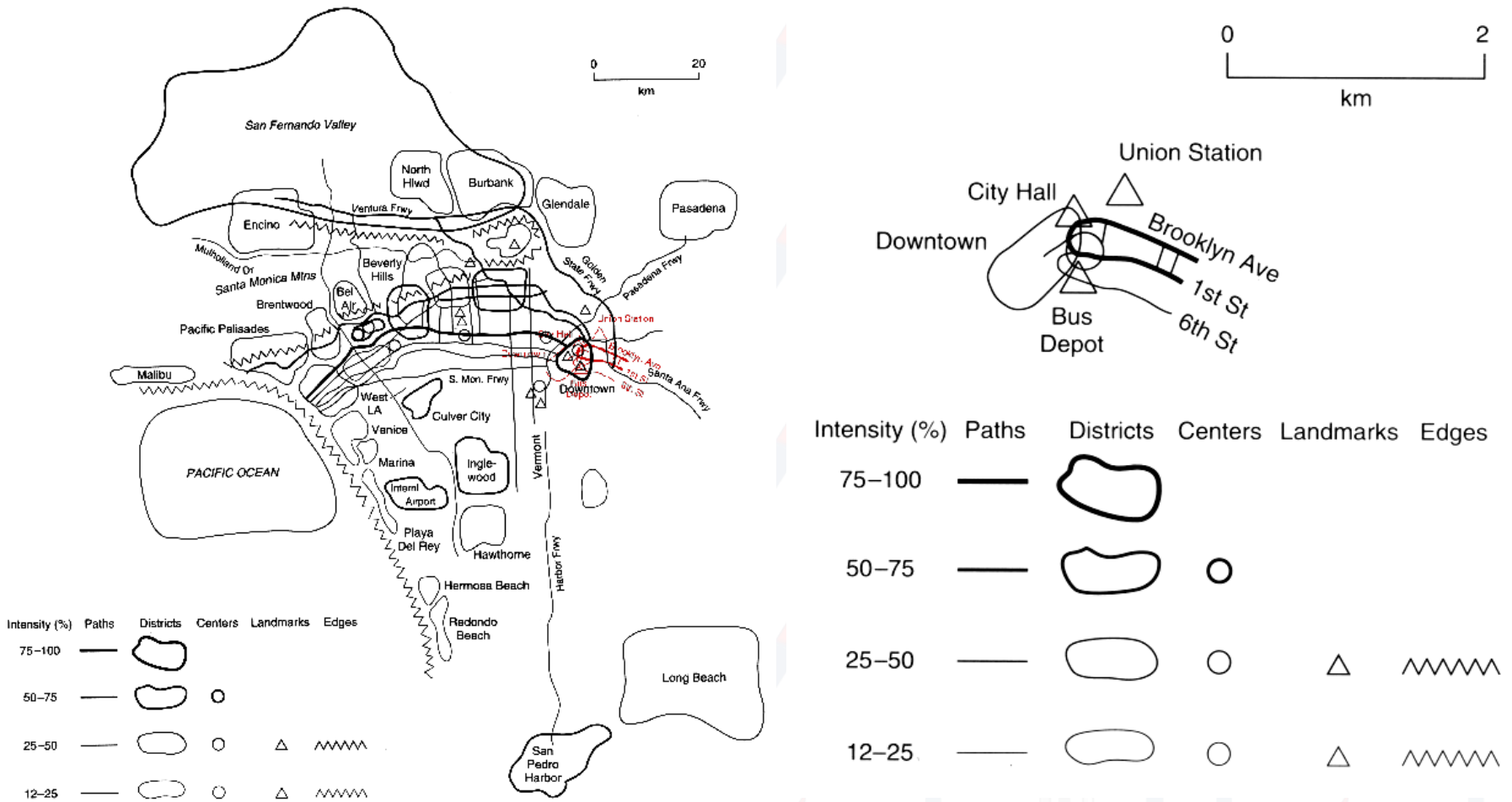
Παραδείγματα νοητικών χαρτών

Εικόνα: Η εικόνα του Λος Ατζελες όπως προέρχεται από τα νοητικά σχήματα



Παραδείγματα νοητικών χαρτών

Εικόνα: Η εικόνα του Λος Ατζελες όπως προέρχεται από τα νοητικά σχήματα- διαφορετική κλίμακα



Διερεύνηση για νοητικούς χάρτες

□ Willem A. Sulsters, Mental mapping, Viewing the urban landscapes of the mind, <http://www.wsa.nl/wp-content/uploads/Willem-Sulsters-essay-Mental-Mapping.pdf>

□ Matt Rosenberg, Mental Maps , How we see the world? <http://geography.about.com/cs/culturalgeography/a/mentalmaps.htm>

□ A. Oliva, S. Park and T. Konkle, Representing, perceiving and remembering the shape of visual space, http://web.mit.edu/tkonkle/www/PAPERS/Oliva_2010_SpaceChapter.pdf

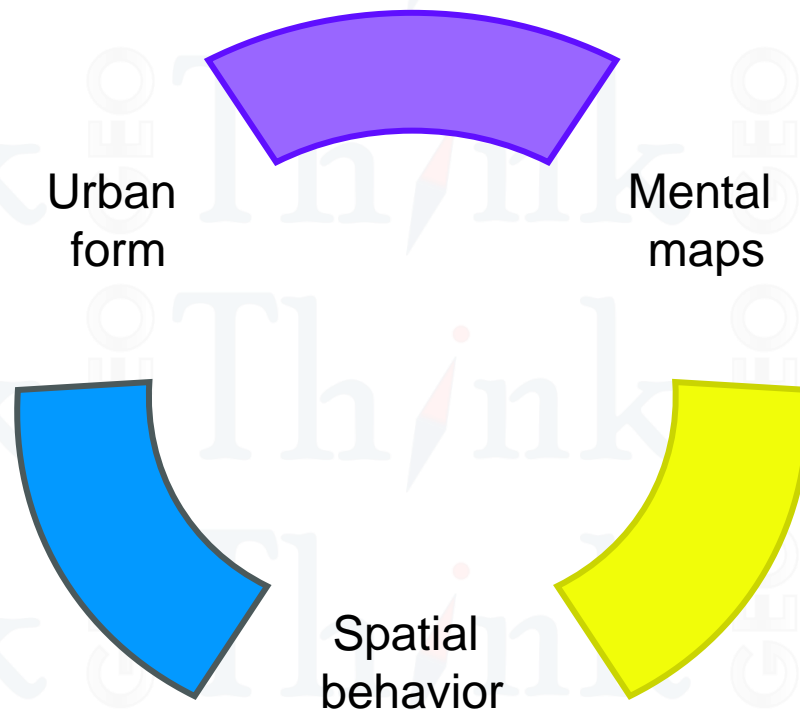
Τι σκοπό επιτελεί για εσάς η εικόνα που έχετε σχηματίσει για τον αστικό χώρο;

- Συμβάλλει στην πλοήγηση-προσανατολισμό
- Υποκινείται από την προσπάθεια κοινωνικής δικτύωσης
- Προλαμβάνει την αίσθηση του να χαθείς
- Συντελεί στην οικειοποίηση του αστικού περιβάλλοντο;

Αισθήματα από την βιωματική εμπειρία στον αστικό χώρο

- Φόβος-απομονωμένες περιοχές
- Γαλήνη -σημεία θέασης
- Χαρά- τόπους συνάντησης φίλων-συγγενών
- Ασφάλεια-στρατηγικά σημεία

Γιατί μας απασχολεί η αντιληπτική εικόνα της πόλης;



Επηρεάζει τη χωρική συμπεριφορά μας- Τις καθημερινές ανθρώπινες διαδρομές μέσα στο αστικό περιβάλλον- τις χωρικές αλληλεπιδράσεις- τις προτάσεις στο σχεδιασμό